

De bouw van een Staverse Jol

Om een goede indruk te krijgen van de fraaie spantvorm en de constructie van een Staverse Jol, volgden we de bouw van een zeven meter jol naar ontwerp van J. K. Gipon op de werf van „De Scheepsbouwers” in Werkendam.

Het casco werd in het voorjaar gebouwd en de eigenaar verzorgt het schilderen, aftimmeren en tuigen geheel zelf. Er is deze vakantie zelfs al enige weken met de jol gezeild. Na deze winter zal alles echt klaar zijn.

Dankzij het feit dat Siem de Vries met zijn helpers alle onderdelen prefab klaar had staan, hoefde het geduld van de fotograaf en van de trotse eigenaar niet te lang op de proef worden gesteld.

Het casco is gebouwd van gestraalde plaat die op afgedekte vrachtwagens wordt aangevoerd. De platen en profielen moeten direct binnen in een loods worden opgeslagen. Nadat het casco is afgelast en de naden geslepen, kan ontvet worden en de basislagen kunnen direct op het kale staal worden aangebracht. Het voordeel van voorgestraalde plaat is dat werkelijk alle hoekjes en gaatjes zijn gestraald, en... er liggen nergens straalkorrels meer!

De bouwvolgorde

1. De kiel van 30 mm dik wordt zuiver haaks en horizontaal opgesteld. Daarna kan de kiel worden geschoord.
2. De 70 mm brede steven is ter hoogte van de waterlijn verjongd naar de 30 mm van de kiel. Het holle, in de vorm gelaste kokerprofiel van de voorsteven is 6 mm dik.
3. Het geprefabriceerde dek van 4 mm is verstijfd met dekbalkjes van 40×6 mm. De dekbalken hebben van te voren een dekronding van 3 cm op een meter gekregen. Daarna zijn ze vastgelast. Alle dekbalkjes zijn van te voren voorzien van gaatjes voor de betimmering. Het gedeelte mastschot met de opening naar het vooronder wordt heel precies gesteld en kan aan het dek worden vastgehecht.
4. Nu kunnen de spanten 1 tot en met 5 in het voorschip worden geplaatst en vastgehecht. Omdat de exacte plaats van

de spanten op de kielbalk is afgekrast hoeft dat geen probleem te geven. De vorm van het voorschip van de jol wordt al zichtbaar.

Foto's: Theo Kampa
Tekst: Wim de Bruijn

5. Het is intussen enige uren verder. Het kuipshot, ofwel achterzijde kajuitshot, is geplaatst en de gangboorden zijn aangebracht. Omdat er nog geen spanten in het middenschip zijn moet het gangboord ondersteund worden. De takel houdt het voordek op de juiste hoogte en er kan niets gebeuren. Niet op deze foto zichtbaar, maar wel aangebracht is een zware kimweger van 7 mm dik. Het zijn in feite kielplaten van 55 cm breed die tegen de kiel zijn gelast als onderste huidplaat. De spanten in het middenschip lopen precies tot op deze zware platen. Deze constructie is toegepast omdat er bij tot de kiel doorlopende spanten, ook wrangen zouden moeten worden aangebracht in de licht V-vormige romp van het middenschip. Nu kan er direct op de 7 mm plaat worden gelopen en de stahoogte blijft optimaal. Het komt nu neer op een stahoogte van 1,76 m in een jol van zeven meter! Anders zou er zeker een 10-15 cm minder stahoogte zijn.

Daarna worden de spanten in het middenschip aangebracht. De spantafstand bedraagt 42,5 cm. De afmetingen van de spanten zijn $40 \times 25 \times 4$ mm.

6. De motorfundatie kan direct in het casco worden aangebracht. Om ruimte onder de kuipvloer te sparen, is de fundatie zelfs onderdeel van de constructie. Hij is berekend op een twee cilinder Status Marine diesel van Vetus.

7. De spiegel met achtersteven wordt geplaatst, tegelijkertijd kunnen de kuipbankzittingen worden vastgehecht. Men gaat er bij „De Scheepsbouwers” van uit dat je alles wat je buiten het schip kunt lassen ook moet doen. Het werkt prettiger en je kunt veel sneller werken. Belangrijk is wel dat op de platen en kiel alle gegevens van de spantenvloer wor-

den overgenomen. Je moet precies kunnen aflezen waar je wat moet vasthechten!

8. De spanten in het achterschip zijn gesteld. Ze lopen van de kiel/scheg tot tegen de kuipbankzitting. Zelfs de prefab bolder kan al worden vastgezet.

Je kunt nu goed het verloop van de romp zien. Lijnen die nergens stilstaan. Met een strooklat kan ook de stand van de spanten worden gecontroleerd.

9. Het geraamte is zover klaar dat de huidplaten kunnen worden aangebracht. De huidplaten hebben een breedte van ca. 30 cm en zijn 4 mm dik. Alleen de onderste vlakgang is zoals gezegd 7 mm dik. De huidgangen worden overlappend aangebracht om een overnaads geheel te krijgen. De huidplaten worden van boven naar beneden aangebracht. De eerste twee worden opgemeten vanaf de spantenvloer. De volgende gangen worden vanaf de romp „opgemald”. Ze worden tegelijk afgeschreven zodat bakboord- en stuurboordzijde exact symmetrisch blijven.

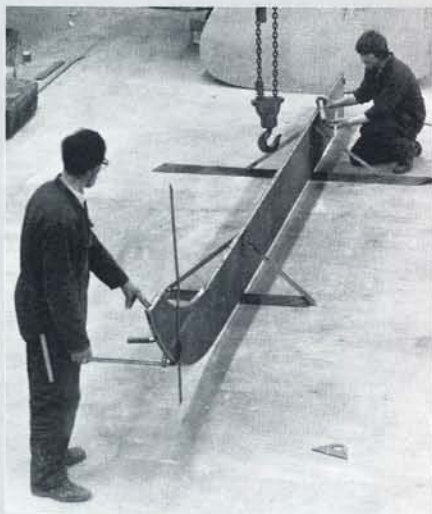
Als alle huidgangen zijn aangebracht en gehecht, kan alle laswerk worden afgewerkt. Daarna pas wordt de opbouw aangebracht. De zijkanten eerst, dan volgt het dak in stroken. Voordat de opbouw werd aangebracht heeft de jol al een volledige duikeling ondergaan omdat „aflassen in het gootje” beter en sneller gaat dan „aflassen boven je hoofd”.

10. Jol vrijwel in balans. Hij steunt voor op een schraag waarop een stevig stuk hout.

11. Het steunpunt achter.

12. Hier is de jol in balans.

Ter informatie: het casco van deze Staverse Jol van 7 meter lengte over alles komt inclusief alle ijzerwerk, overloop, r.v.s. wantputting, op een prijs van f 27.500,-. Omdat van gestraalde plaat is gebouwd kan de eigenaar, zo hij wil, direct met schilderen beginnen.

1

2

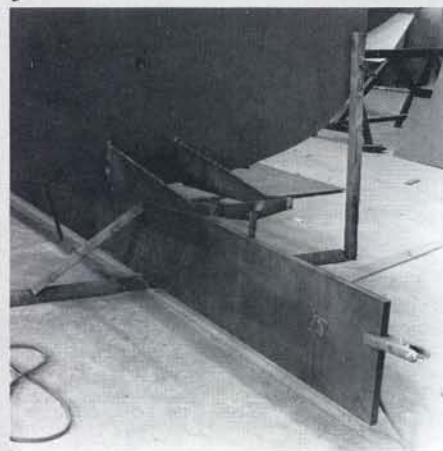
3

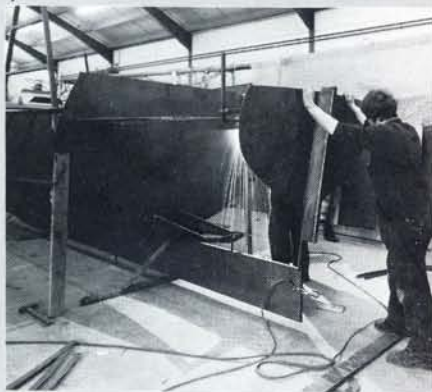
4

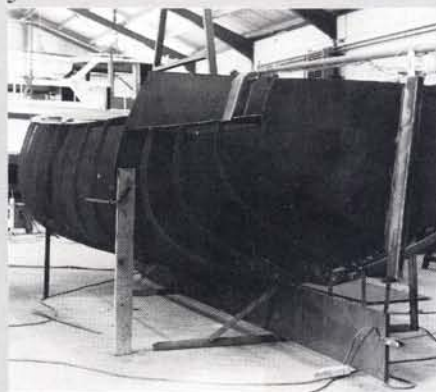
5

6

7

8

9

10

11

12